

Caryocolum petryi (HOFMANN, 1899) –
nowy dla fauny Polski przedstawiciel Gelechiidae
(Lepidoptera, Gelechioidea)

Caryocolum petryi (HOFMANN, 1899) – a new for the Polish fauna
species of Gelechiidae (Lepidoptera, Gelechioidea)

Krzysztof PAŁKA¹, Tomasz RYNARZEWSKI²

¹ UMCS, Wydział Biologii i Biotechnologii, Instytut Biologii i Biochemii,
Zakład Anatomii Porównawczej i Antropologii, ul. Akademicka 19, 20-033 Lublin,
e-mail: scoparia@wp.pl

² ul. Narutowicza 97/2, 88-100 Inowrocław, e-mail: trynarz@poczta.onet.pl

ABSTRACT: The article reports discovery of *Caryocolum petryi* (HOFMANN, 1899) in Poland. The pupae were collected on inland dune on *Gypsophila fastigiata* L. which is the host plant of larvae.

KEY WORDS: Lepidoptera, Gelechiidae, Poland, faunistics, new records, *Caryocolum*.

Rodzaj *Caryocolum* GREGOR et POVOLNY, 1954 jest stosunkowo dobrze poznany w Europie. Na stan ten wpłynęły publikacje HUEMERA (1988) oraz HUEMERA i KARSHOLTA (2010). W trakcie penetracji poligonu w Lipie (UTM EB62) 23 czerwca 2012 stwierdzono występowanie kolejnego, nowego dla fauny Polski przedstawiciela rodziny skośnikowatych (Gelechiidae) z tego rodzaju. Jest to 199 przedstawiciel tej rodziny stwierdzony w Polsce (BUSZKO i in. 2000, BARAN 2008).

Rozpiętość skrzydeł 10–13 mm. Skrzydła przednie od szarych do czarnych czasami z żółtawymi plamami (występuję duża zmienność geograficzna i osobnicza). Skrzydła tylne szare. Głowa od jasnobrązowej do prawie czarnej. Głaszczki brązowawe. Aparaty kopulacyjne zostały zilustrowane w wyżej wymienionych pracach. Obecności tego gatunku należało

się spodziewać, ponieważ był wykazywany ze Skandynawii oraz Niemiec, Węgier i krajów nadbałtyckich (KARSHOLT 2012).

Ryc. *Caryocolum petryi* (HOFMANN, 1899) – imago

Gąsienice żerują pojedynczo na łyszcu *Gypsophila fastigiata* L. (czym różnią się od spodziewanego również w Polsce *Scythris emichi*, którego gąsienice żerują gromadnie na tej samej roślinie). Przepoczwarczają się w sprężdionych wierzchołkach pędów rośliny żywicielskiej w czerwcu. Z zebranych kilkunastu poczwerek motyle w hodowli wylęgały się w lipcu. Okres lotu motyla jest dość rozciągnięty w czasie od lipca do końca sierpnia. Środowiskiem występowania tego gatunku są ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*).

Okazy tego gatunku mogą być mylone z ciemnymi formami *Caryocolum alsinella* (ZELLER 1869), jednak różnią się obecnością ciemniejszej plamki w 3/5 długości przedniego skrzydła. Zbadanie aparatów kopulacyjnych jednoznacznie rozstrzyga identyfikację.

Jest to drugi w ostatnich latach przedstawiciel rodzaju *Caryocolum* stwierdzony w Polsce (RYNARZEWSKI i WAŚALA 2007). Jednak analizując zasięgi występowania przedstawicieli z rodzaju *Caryocolum* można się spodziewać jeszcze kilku gatunków, głównie na terenach górskich.

PIŚMIENNICTWO

- BARAN T. 2008. On the new and rare Microlepidoptera (Lepidoptera) in Polish fauna. Polish Journal of Entomology, 77 (2): 133-143.

- BUSZKO J., KARSHOLT O., RYNARZEWSKI T. 2000. Gelechiidae [W:] BUSZKO J., NOWACKI J. (red.) The Lepidoptera of Poland. A Distributional Checklist. Polish Entomological Monographs, **1**: 44-51.
- HUEMER P. 1988. A taxonomic revision of *Caryocolum* (Lepidoptera: Gelechiidae). Bulletin of the British Museum (Natural History). Entomology Series, **57** (3): 336-571.
- HUEMER P., KARSHOLT O. 2010. Gelechiidae II (Gelechiinae, Gnorimoschemini) [W:] HUEMER P., KARSHOLT O., NUSS M. (red.) Microlepidoptera of Europe, Vol. 6. Apollo Books, Stenstrup.
- KARSHOLT O. 2012. Gelechiidae. [w:] KARSHOLT O., NIEUKERKEN E.J. van & JONG Y.S.D.M. Fauna Europea: Lepidoptera, Moths. Fauna Europea, version 2.5, <http://faunaeur.org>.
- RYNARZEWSKI T., WAŚALA R. 2007. *Caryocolum vicinella* (DOUGLAS, 1851) (Lepidoptera, Gelechiidae) – a new species for the Polish fauna. Polish Journal of Entomology, **76** (4): 321-322.